

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
ОВЛАШЋЕНИ РЕВИЗОР
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2021. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 10:
НАПРЕДНО УПРАВЉАЧКО РАЧУНОВОДСТВО

ЕСЕЈИ:

Есеј број 1: О ЖИВОТНОМ ЦИКЛУСУ ПРОИЗВОДА ИЛИ УСЛУГЕ И ОБРАЧУНУ ТРОШКОВА НА БАЗИ ЖИВОТНОГ ЦИКЛУСА ПРОИЗВОДА ИЛИ УСЛУГЕ

Смјернице за одговор:

Навести и образложити фазе животног циклуса производа (перспективу произвођача са маркетиншком и производном), те перспективу купца, као и интерактивни приступ; образложити традиционални фокус приликом обрачуна трошкова; навести дијелове обрачуна трошкова на бази укупног животног циклуса са конкретним препорученим концептима обрачуна трошкова у оквиру сваког дијела; те коначан циљ примјене концепта обрачуна.

Есеј број 2: Примјена система обрачуна по активностима (АБЦ систем обрачуна трошкова)

- a) Објаснити везу АБЦ система обрачуна трошкова и прецјењивање и подцјењивање цијене коштања и основне смјернице за усавршавање система обрачуна трошкова. (3 бода)
- b) Наведите кораке примјене АБЦ система обрачуна трошкова и дефинишите хијерархију трошкова. (6 бодова)
- c) Објасните које су основне одлуке које се третирају управљањем на основу активности (Activity Based Management), како се оне примјењује код обрачуна трошкова код центара одговорности и везу између БСЦ-а и АБЦ-а. (3 бода)
- d) Објасните основне разлике између традиционалног и система обрачуна трошкова по активностима. (8 бодова)

ЗАДАЦИ

Задатак број 1.

Предузеће се бави производњом и продајом аутомобила. Разматра могућност увођења новог модела, те је неопходно утврдити циљни трошак и потребно смањење производних трошкова у односу на тај циљни трошак. Треба претпоставити да је:

- продајна цијена (без ПДВ који се обрачунава по стопи од 17%) утврђена на нивоу од 50.000 новчаних јединица,
- претпостављени (текући производни трошкови су на нивоу од 41.300 н.ј.
- циљни јединични пословни добитак износи 18% од тржишне продајне цијене (обрачунате са ПДВ)

- општи трошкови алоцирани по јединици производа су 2.200 н.ј.

I Циљни производни трошкови су:

- a) 38.800 н.ј.
- b) 47.770 н.ј.
- c) 37.270 н.ј.
- d) 36.400 н.ј.

Провјера:

II Циљни производни трошкови су:

- a) 4.030 н.ј.
- b) 10.500 н.ј.
- c) 4.900 н.ј.
- d) 6.470 н.ј.

Провјера:

III Да би се текући трошкови свели на циљни ниво могуће је користити сљедеће технике:

- a) обрачуна и управљања на бази активности,
- b) вриједносног инжењеринга,
- c) анализе рачуна главне књиге,
- d) инкременталне анализе.

Задатак број 2.

Предузеће „А“ производи канцеларијски ормар у оквиру двије операције: машинска обрада и завршна обрада. Додатне информације су:

Елементи анализе	Машинска обрада	Завршна обрада
Годишњи капацитет	100.000 комада	80.000 комада
Годишња производња	80.000 комада	80.000 комада
Фиксни производни трошкови	640.000 н.ј.	400.000 н.ј.
Јединични фиксни производни трошкови	8 н.ј./ком.	5 н.ј./ком.

Ормари се производе уз трошкове директног материјала за 32 н.ј., а продају за 72 н.ј. по комаду. Други варијабилни трошкови не постоје, а ограничења у тражњи не постоје.

I У предузећу разматрају оправданост доношења одлуке о набавци модерних алата у одјељењу завршне обраде који би повећали годишњи аутпут за 1.000 комада. Годишњи трошак ових алата је 30.000 н.ј. Ефекат такве одлуке био би:

- a) повећање пословног резултата за 72.000 н.ј.

- b) смањење пословног резултата за 30.000 н.ј.
- c) повећање пословног резултата за 10.000 н.ј.
- d) смањење пословног резултата за 40.000 н.ј.

Провјера:

II У предузећу разматрају приједлог менаџера производње у вези са бржом припремом машина што би повећало годишњи капацитет у одјељењу за машинску обраду за 10.000 комада. Годишњи трошак ових алата је 5.000 н.ј. Ефекат такве одлуке био би:

- a) 200.000 н.ј. повећања пословног резултата
- b) 5.000 н.ј. смањења пословног резултата
- c) 360.000 н.ј. повећања пословног резултата
- d) 40.000 н.ј. смањења пословног резултата

Образложење:

III Уколико предузеће производи 2.000 дефектних јединица (производа са грешком), при чему грешка настаје у оквиру операције машинске обраде, укупни трошак производње дефектних јединица износи:

- a) 64.000 н.ј.
- b) 90.000 н.ј.
- c) 80.000 н.ј.
- d) 144.000 н.ј.

Провјера:

IV Уколико предузеће производи 2.000 дефектних јединица (производа са грешком), при чему грешка настаје у оквиру операције коначне обраде, укупни трошак производње дефектних јединица износи:

- a) 64.000 н.ј.
- b) 90.000 н.ј.
- c) 80.000 н.ј.
- d) 144.000 н.ј.

Провјера:

Задатак број 3.

Предузеће је купило 400.000 m^3 дрвета за 800.000 КМ, како би га прерадио у 100.000 m^3 уже даске 300.000 m^3 шире даске. Није било залиха производа на почетку. Ужа даска се даље прерадила у 70.000 m^3 ламперије уз додатне трошкове од 900.000 КМ, а шира даска у 200.000 m^3 плоча за намјештај уз додатне трошкове од 3.200.000 КМ. Продато је 60.000 m^3 ламперије по цијени од 30 КМ / m^3 и 180.000 m^3 плоча за намјештај по цијени од 40 КМ / m^3 .

a) Распоредити заједничке трошкове производње од 800.000 КМ на ламперију и плоче за намјештај по методи нето продајне вриједности код тачке раздвајања

- и утврдите цијену коштања ламперије и плоча за намјештај и укупну просјечну трошковну цијену по јединици мјере за дату производњу. (10 бодова)
- b) Утврдите бруто добит по сваком производу и укупно за дати ниво продаје. (5 бодова)
- c) Ако је годишња тражња 50.000 m^3 ламперије, релевантни трошкови складиштења $5,00 \text{ KM/m}^3$ релевантни трошкови наручивања 50 KM/KOM , колика је EOQ? (5 бодова)

РЈЕШЕЊЕ: